

وزارت آموزش و پرورش

معاونت آموزش متوسطه

اداره تکنولوژی و گروههای آموزشی و بررسی محتوا

دبیرخانه راهبری کشوری صنایع چوب و مبلمان مستقر در استان کردستان

دبیرخانه کشوری راهبری صنایع چوب و مبلمان مستقر در استان کردستان

شیوه نامه

طراحی سنجش ارزش یادگیری بر مبنای محیط واقعی کار
(جشنواره طراحی سوالات عملکردی)

سال تحصیلی 1404-1405

اداره تکنولوژی
گروههای آموزشی
و بررسی محتوای متوسطه
استان کردستان

مقدمه

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام جدید آموزشی دوره دوم متوسطه مبتنی بر شایستگی است که در راستای زمینه سازی اجرای راهکار 19-2 سند تحول بنیادین آموزش و پرورش اتخاذ شده است. هدف نهایی ارزشیابی مبتنی بر شایستگی، یادگیری و کسب توانایی انجام کار در شغل و حرفه است.

در رشته صنایع چوب و مبلمان هر مهارت از چندین مرحله کاری تشکیل شده است که هنرجویان در فرآیند یادگیری بایستی در انجام آنها شایستگی لازم را کسب نمایند.

نمره دهی در هر پودمان شامل دو بخش ارزشیابی فرآیندی یا مستمر (5 نمره) و نتیجه ای یا پایانی (3 سطح شایستگی که هر کدام مضربی از 5 می باشد) است. هنرجویان برای کسب شایستگی در هر پودمان می باید از میانگین نمرات مراحل کاری حداقل سطح 2 شایستگی را از ارزشیابی پایانی و حداقل نمره 2 را از مستمر کسب نمایند تا در آن پودمان نمره قبولی را کسب کنند.

در ارزشیابی مستمر، هنرآموزان گرامی می توانند براساس ارزشیابی مراحل انجام کار در کتب درسی و با توجه به فرآیند یاددهی - یادگیری نمره دهی نمایند. ارزشیابی پایانی براساس نمون برگ بیان شده در کتاب های درسی انجام می شود. در سنجش مراحل کاری شایستگی فنی و غیر فنی (ایمنی و بهداشت و توجهات زیست محیطی و...) توانمان مورد سنجش قرار می گیرند.

با توجه به اهمیت ارزشیابی در جهت کسب شایستگی های مورد انتظار هر مرحله کاری، لازم است هنرآموزان گرامی ابتدا فرم های مربوط به ارزشیابی شایستگی را که در پایان هر پودمان آورده شده است، به هنرجویان معرفی نمایند. نمرات هر مرحله و شاخص های ارزشیابی با توجه به کاربرد های پیشنهادی آنها توضیح داده شود و با مثال های عینی، شرایط قبولی در هر مرحله و کل واحد یادگیری برای هنرجویان تشریح گردد.

با توجه به اهمیت ارزشیابی عملکردی و مبتنی بر شایستگی و به منظور ارتقای کیفیت ارزشیابی بر اساس سند برنامه درسی به منظور افزایش آمادگی و توانمندی هنرآموزان، برای اجرای آزمون های عملکردی و اجرای این نوع سوالات و تهیه بانک سوالات عملکردی، دبیرخانه کشوری صنایع چوب و مبلمان در نظر دارد با مشارکت سرگروه های استانی اقدام به برگزاری دومین مسابقه کشوری طراحی سوالات عملکردی نماید و با گرد آوری نمونه سوالات برتر از کتب تخصصی پایه دهم و یازدهم رشته صنایع چوب و مبلمان با محوریت برنامه درسی ملی و با تلفیق شایستگی های فنی و غیر فنی ارزشیابی عملکردی صحیح را پیاده سازی نماید.

لازم به ذکر است که، وبیناری با همین عنوان جهت آشنایی هر چه بیشتر همکاران، بخصوص همکاران جدید الاستخدام با نحوه ی صحیح طراحی سوالات عملکردی از طرف دبیرخانه برگزار خواهد شد.

آزمون های عملکردی

آزمون های کتبی یا به اصطلاح آزمون های مداد برای اندازه گیری هدف های آموزشی کاغذی عمدتاً حوزه شناختی، شامل هدف های دانش، فهمیدن، به کار بستن، تحلیل، ترکیب و ارزشیابی مورد استفاده قرار می گیرند. آزمون های کتبی شهرت بسیاری دارند، ولی از آنجا که استفاده از این آزمون ها به تنهایی برای سنجش شایستگی کافی نیست، باید از تدابیر دیگری بهره گرفت که از جمله آنها، راهکار استفاده از روش آزمون عملکردی است. با استفاده از آزمون عملکردی، بهتر می توان فرایندها و فراورده های یادگیری در حوزه آموزش مبتنی بر شایستگی را سنجید. در این آزمون، فراورده های یادگیری دانش آموزان به طور مستقیم سنجش می شوند. در گذشته استفاده از فنون ارزشیابی عملکردی برای سنجش فرایندها و فراورده های یادگیری چندان معمول نبود، اما اخیراً که آموزش مبتنی بر شایستگی در کشور پا گرفته است، برای رشد و نمو این نهال استفاده از شیوه های سنجش و اندازه گیری می باید مورد توجه جدی قرار گیرد. آزمون های عملکردی با مهارت سر و کار دارند. معمولاً انواع آزمون های عملکردی عبارتند از: آزمون شناسایی، آزمون کتبی عملکردی، انجام عملکرد در موقعیت شبیه سازی شده، نمونه کار، فهرست واری (چک لیست)، مقیاس درجه بندی، واقعه نگاری، پوشه کار، و سنجش 360 درجه.

تفاوت آزمون عملکردی با سنتی

سنجش عملکردی از طریق درگیر نمودن فراگیران در تکالیف عملی، چیزی فراتر از تعاریف سنتی و شیوه های گذشته است. آزمون عملکردی به هر نوع فعالیت یا کار خلاقانه ی هنرجویان که از طریق آن فراگیر می تواند آنچه را که آموخته است نمایش داده، بیان کند، طراحی کند و بسازد اطلاق می شود.

چرا سنجش

طرح سوالات عملکردی برای هنرجویان دارای اهمیت ویژه ای است و دلایل متعددی برای این کار وجود دارد:

1. توسعه تفکر انتقادی: سوالات عملکردی به هنرجویان کمک میکند تا به صورت فعالانه فکر کنند و توانایی تحلیل و ارزیابی مسائل را در خود تقویت کنند 2. تشویق به یادگیری عمیق: این نوع سوالات به جای اینکه فقط به یادآوری اطلاعات بپردازند، هنرجویان را تشویق می کنند تا مفاهیم را درک کرده و بتوانند آن ها را در موقعیت های مختلف به کار ببرند .
 3. ارتقاء مهارت های حل مسئله: با طرح سوالات عملکردی، هنرجویان با چال شهایی مواجه می شوند که نیاز به تفکر خلاق و حل مسئله دارند که این مهارتها در زندگی واقعی بسیار ارزشمند است.
 4. ایجاد ارتباط بین دانش و عمل: سوالات عملکردی به هنرجویان کمک م یکنند تا ارتباط بین آنچه آموخته اند و نحوه کاربرد آن در زندگی واقعی را درک کنند.
 5. تقویت انگیزه : این نوع سوالات می تواند انگیزه ی هنرجویان را برای یادگیری افزایش دهد، زیرا آن ها را به مشارکت فعال در فرایند یادگیری ترغیب می کند
 6. ارزیابی واقعی تر : سوالات عملکردی می توانند نشان دهنده ی توانایی واقعی هنرجویان در استفاده از دانش و مهارت خود باشند. نه تنها توانایی آن ها در حفظ اطلاعات
 7. توسعه مهارت های اجتماعی و همکاری : بسیاری از سوالات عملکردی نیاز به کار گروهی دارند که به تقویت مهارت های اجتماعی و همکاری بین هنرجویان کمک می کند .
 8. آمادگی برای چالش های آینده : با تمرین پاسخ دادن به سوالات عملکردی ، هنرجویان بهتر می توانند خود را برای چالش های تحصیلی و حرفه ایی آماده کنند.
- به طور کلی ، طرح سوالات عملکردی می تواند به یادگیری عمیق تر و موثرتر هنرجویان کمک کند و آن ها را برای مواجهه با چالش های واقعی زندگی آماده تر کند.

استاندارد

"سطح قابل قبول برای انجام یک کار در یک حرفه را استاندارد عملکرد کار می نامند"

تعیین دانش و مهارت برای هر مرحله کاری

الف) دانش

دانش، حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی است که شامل مبانی نظری، اصول و مفاهیم و نحوه انجام کار می باشد، که می تواند شامل علوم پایه، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

✚ برای هر مرحله کاری حداقل یک دانش باید نوشته شود.

✚ در قسمت دانش، از ذکر کلمات کلیدی و خاص مانند آشنایی و... خودداری شود.

✚ از عبارات واضح برای بیان دانش استفاده گردد.

✚ در قسمت دانش نباید از عباراتی که فعل انجام کار دارند و یا مفهوم مهارتی دارند، استفاده گردد.

ب) مهارت

مهارت، حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به ک توانمندی یا شایستگی است که معمولاً "به مهارت های عملی ارجاع می شود که کاربرد دانش در انجام کار می باشد.

✚ برای هر مرحله کاری حداقل دو مهارت نوشته شود.

✚ عبارات ذکر شده در قسمت مهارت، باید نشان دهنده انجام کار عملی باشد.

تعیین نگرش، ایمنی و بهداشت، توجهات زیست محیطی و تجهیزات و مواد مصرفی

الف) نگرش

نگرش، مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد.

• برای هر شایستگی حداقل دو مورد مرتبط با شایستگی نوشته شود.

ب) ایمنی و بهداشت

ایمنی و بهداشت، مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود.

ایمنی باید با توجه به عنوان شایستگی / کار تعیین شود و از نوشتن ایمنی کلی شغل خودداری شود.

ج) توجهات زیست محیطی

توجهات زیست محیطی، ملاحظاتی است که در هر شغل باید رعایت شود تا کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد و شامل پیامدهای تخریبی محیطی ناشی از انجام کار است.

حداقل تجهیزات، مواد مصرفی و ابزار مورد نیاز برای انجام آموزش و ارزشیابی کار می باشد.

ارزشیابی دروس مهارتی کارگاهی

پودمان های کتاب ها از یکدیگر مستقل بوده و محتواهای متفاوتی با هم دارند. بنابراین برای ارزشیابی یک پودمان با توجه به محتوا و عملکرد آن هنرآموز ارزشیابی متناسب برای هر پودمان را انتخاب می نماید.

ه) میزان مشارکت هنرجو در کارهای گروهی با رویکرد خلق و راه حل های نوآورانه

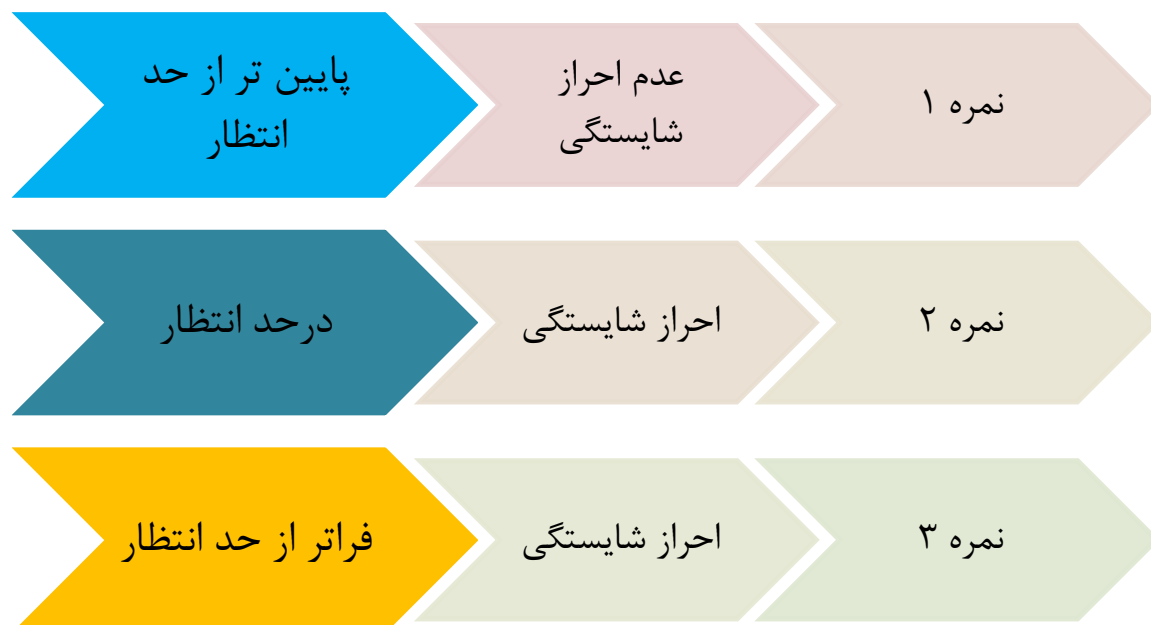
ر) در محیط واقعی کار (کارگاه های بیرون، کارخانه و...) هنرجو توانایی انجام این کار را که یاد گرفته است را دارد؟

ز) با تغییر نوع کار، هنرجو توانایی انجام کار جدید (نسبت به موضوعی که یاد گرفته است) را دارد؟

س) تلفیق شایستگی های فنی و غیر فنی

اهداف دروس مشترک شایستگی های غیرفنی	
الزامات محیط کار	هنرجویان پس از گذراندن این درس، توانایی به کارگیری الزامات عمومی مورد نیاز محیط کار از قبیل به کارگیری استانداردهای ایمنی و بهداشت، ارگونومی و مدیریت کیفیت، به کارگیری قوانین کار و یادگیری فناوریانه و مادام العمر فنی و حرفه ای را کسب می نمایند.
کارگاه نوآوری و کارآفرینی	هنرجویان پس از گذراندن این درس، توانایی به کارگیری شایستگی نوآورانه در تعیین و درک موقعیت خود و بهبود آن را در برخورد با چالش ها و مسائل زندگی و فعالیت های حرفه ای کسب می نمایند. علاوه بر این، آنان در به کارگیری شایستگی کارآفرینی در ایجاد کسب و کار به صورت نوآورانه در گروه های بزرگ شغلی توانمند می گردند و شخصیت کارآفرینانه آنها رشد و پرورش می یابد.
مدیریت تولید	هنرجویان پس از گذراندن این درس توانایی به کارگیری شایستگی پیش بینی، برنامه ریزی و بازاریابی برای محصولات با خدمات در حوزه شغلی و رشته تحصیلی خود را دارا خواهند بود. همچنین، توانایی انتخاب روش های تولید و مدیریت پروژه را می یابند.
کاربرد فناوری های نوین	هنرجویان پس از گذراندن این درس توانایی به کارگیری شایستگی فناوریانه و مولد در تعیین و درک موقعیت خود و بهبود آن در برخورد با چالش ها، مسائل و حل آنها در گروه های بزرگ شغلی خود را کسب می نمایند. آنها در انتخاب فناوری های نوین، آینده شغلی و حرفه ای و تحلیل تغییرات فناوری رشته تحصیلی خود، توانمند خواهند بود. با تحلیل مزایا و فرصت ها، معایب و تهدیدها، آمایش سرزمینی خواستگاه فناوری و چرخه عمر فناوری، شایستگی های لازم را کسب می نمایند. فناوری ها براساس نقشه علم و فناوری کشور تعیین شده اند.
اخلاق حرفه ای	هنرجویان پس از گذراندن این درس، شایستگی و مسئولیت پذیری حرفه ای در تعیین و درک موقعیت و بهبود آن در برخورد با چالش ها، مسائل اخلاق حرفه ای و حل آنها در عرصه های مختلف ارتباط با خود، خدا، خلق و خلقت را در گروه های بزرگ شغلی کسب می نمایند.

توصیف عملکرد در ارزشیابی مبتنی بر شایستگی

شرایط قبولی در واحد یادگیری

کسب حداقل نمره در هر یک از معیارهای استاندارد عملکرد شایستگی های فنی کسب میانگین نمره 2 از مجموع معیارهای استاندارد عملکرد شایستگی های فنی کسب حداقل نمره 2 از معیارهای شایستگی های غیر فنی کسب نمره مستمر از 5 نمره

راهنمای طراحی سوالات عملکردی

- ✚ احتراماً " به منظور ایجاد وحدت رویه در طراحی سوالات عملکردی، یک نمونه فرم برای طراحی سوالات طراحی شده و در ادامه ی شیوه نامه آمده است.
- ✚ خواهشمند است پس از مطابقت دادن فرم ویژه ی طراحی سوالات عملکردی با شرح کار و جدول معیار شایستگی، اقدام به طراحی سوال برای پودمان های کتاب های پایه دهم ، یازدهم و دوازدهم رشته ی صنایع چوب و مبلمان نمایید.
- ✚ لازم است قبل از طراحی سوال برای هر پودمان، مهارت ها و توانایی های کلیدی پودمان در فرم پیوست مربوط به طراحی سوالات (که در شیوه نامه آمده است)، ثبت شود.
- ✚ سوالات می بایست توسط همکاران در فرم تدوین نمونه سوال عملکردی که به همین منظور طراحی گردیده است، در محیط word و با قلم B Nazanin12 تایپ و در دو فرمت word و pdf و در قالب یک فایل به سرگروه های استانی و رابطین (استان های فاقد سرگروه به ایمیل دبیرخانه wooden1402@gmail.com فایل خود را ارسال نمایند) ارائه دهند.
- ✚ همکاران علاقمند به شرکت در فراخوان لازم است که برای هر پنج پودمان کتابی که انتخاب می کنند، طراحی سوال انجام دهند.
- ✚ از سرگروه های محترم انتظار می رود تا به نحو مقتضی به همکاران اطلاع رسانی کرده و زمینه ی شرکت حداکثری هنرآموزان را در فراخوان فراهم نمایند.
- ✚ سوالات طراحی شده بایستی در بازه ی زمانی خواسته شده (تا 30 بهمن ماه 1404) توسط سرگروه ها و رابطین محترم استانی به ایمیل دبیرخانه wooden1402@gmail.com ارسال گردد، بنابراین آثاری که پس از این تاریخ دریافت شوند، قابل بررسی و ارزیابی نخواهند بود.
- ✚ سرگروه های محترم لازم است، پس از جمع آوری و داوری و بررسی کامل سوالات و پس از تعیین نفرات برتر استانی و تقدیر از ایشان، یک مجموعه از بهترین سوالات، که مطابق با دستورالعمل از نوع سوالات عملکردی می باشد را گزینش نموده، و حداکثر تا تاریخ عنوان شده، به ایمیل دبیرخانه ارسال نمایند.
- ✚ از سوالات عملکردی که پارسال برای مسابقه به دبیرخانه ارسال نموده اید ، خودداری فرمائید.

دبیرخانه راهبری کشوری صنایع چوب و مبلمان مستقر در استان کردستان

سال تحصیلی 1405-1404

فرم طراحی سوالات عملکردی

نام و نام خانوادگی:		استان/هنرستان:	
نام کتاب:		موضوع پودمان:	
پودمان:		عنوان شایستگی:	
شرح کار:			
استاندارد عملکرد:			
معیار شایستگی			
ردیف	مراحل کاری		
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
شرایط انجام کار:			
تجهیزات:			
زمان پروژه:			
شاخص‌های ارزشیابی شایستگی در هر مرحله کاری			
مرحله کاری (step)	شاخص ارزیابی		
1	نمره کسب شده	نمره شاخص	
		3	
		2	
2		1	
		3	
		2	
3		1	
		3	
		2	
		1	

	3		4
	2		
	1		
	3		5
	2		
	1		
	3		6
	2		
	1		
	3		7
	2		
	1		

توجه: در صورتی که مراحل کاری بیشتر یا کمتر از 7 مورد باشد، هنرآموزان خود می توانند ردیف ها را کم یا زیاد نمایند.

ارسال مستندات توسط سرگروه های استانی به ایمیل دبیرخانه (wooden1402@gmail.com) انجام می شود.

مهلت ارسال مستندات تا 30 بهمن ماه سال 1404

سپاس از نگاه پرمهرتان دبیرخانه راهبری کشوری صنایع چوب و مبلمان مسترد استان کردستان

